

השילטון הקומוניסטי כאב קסדן אך מסור. כל הגורמים האלה פעלו כל העת בשטח. המפולת היא פיתאומית — מפני שהארץ מן עומד על עמודים שחורטמו בהדרגה. המפולת עצמה — בסין של אז ובוויאט-נאם של היום — באה כשואת-פתע מדי-הימה. המערכת מתמוטטת במהירות ער-צרת-נשימה. הצבא מתפורר, השילטון אחוז שיתוק. מיליוני פליטים נודדים בדר-כים — חלקם אנשים אחוזים היסטריה חסרת-היגיון, חלקם מבני השכבות החור-שיות במיוחד מפני שילטון קומוניסטי, חלקם עושי-דברו של הממשל המנוצה. החושים מפני נקמת המנצחים.

המסך יורד על הפרגריה.
בוויאטנאם נחרסות כמה קאריי
רות — אך בוויאטנאם נחבבים
מיליונים במערכות החורבן.

שקרים ואמיתות

מן הן המסקנות האמיתיות, שחיב ישראלי נבון להסיק מהבנת הרקע של ויאטנאם וקאמבודיה?
 אין כמעט כל דימיון בין המתרחש בר-מרחב שלנו ובין המתרחש בהודו-סין. כל השוואה היא מגוחכת. בגלל השוני הר-מהותי כמעט בכל הנסיבות והתכונות של שני הסיכסוכים.

אין פירוש הדבר שאין בטרגדיה הר-הודו-סינית לקחים ומסקנות לגבי המת-רחש אצלנו. אך הם רחוקים מאוד מדי-ב-רייהסרק הממלאים בימים אלה את העי-תונות, הרדיו והטלוויזיה והכנסת.

לא נכון: ויאטנאם וקאמבודיה נפלו מפני שהאמריקאים בגדו ונטשו אותן.

נכון: המישטרים בשתי הארצות נפ-לו מפני שהיו רקובים וחסרי-שורשים. שום עזרה אמריקאית לא יכלה להצילם, כשם ששום עזרה אמריקאית לא יתיה יכולה להציל את "סין הלאומנית" בשנות ה-40. העזרה האמריקאית, במידה שהי-תה, רק האריכה והגדילה את הטרגדיה.

לא נכון: הולא האמינו לון גול מרשל תיה בתמימותם להבטחות האמרי-קאים, הם היו מחזיקים מעמד.

נכון: גולא הגיבוי האמריקאי, לא היו שני רודנים אלה קיימים כלל. הא-מריקאים המציאו אותם, והאמריקאים נט-שו אותם משנוכחו לדעת ששום עזרה לא תועיל להם עוד.

לא נכון: המאורעות האלה מוכיחים כי אין כל ערך לערובות אמריקאיות.

נכון: לא היו כל ערובות אמריקאיות לקאמבודיה ולוויאטנאם הדרומית, מיל-בד (אולי) הבטחות חשאיות, שניתנו מ-אחרי הגב של הקונגרס ודעת-הקהל, ובר-ניגוד לעמדתם הידועה. אין ללמוד מכך דבר על ערכן של ערובות אמיתיות ו-רישמיות, המקובלות על דעת הציבור.

לא נכון: ההתמוטטות במזרח אסיה מחלישה את האמריקאים גם במרחב שלנו. **נכון:** להיפך, שיחרור האמריקאים מ-העול של השבטות חשאיות, שניתנו מ-א-שר להם לרכוש משאבים רבים יותר בר-אותם איזורים שבהם קיים אינטרס אמרי-קאי אמיתי ושי, כמו במרחב שלנו.

אלה הן המסקנות המיידיות, אך מעבר להן יש כמה מסקנות ארוכות-טווח, שיש להתייחס אליהן כאל אזהרות גורליות ל-גבי עתידה ועצם קיומה של ישראל:

- מסקנה 1:** שום מדינה אינה יכולה לבסס לנצח את עצם קיומה על עזרתה של מעצמה זרה. האינטרסים משתנים, הנסיבות משתנות, מצבי-הרוח הציבוריים משתנים. כל עזרה זרה היא מישענת ל-טווח קצר ובינוני, לכל היותר, ההישענות הבלעדית והחיונית של ישראל על הסו-ע המדיני, החומרי והצבאי של ארצות-ה-ברית מסכנת את קיום המדינה בטווח-ארוך.
- מסקנה 2:** מדינה התלויה בעזרה זרה לעצם קיומה וביטחונה, חייבת לקי-בוע לה כיצד עליון ומכריע את השגתו של מצב שיאפשר לה לחיות לבטח גם בלי עזרה זו.
- מסקנה 3:** מילחמת ישראל-ערב היא היוצרת את התלות המוחלטת של ישראל בארצות-הברית, שלום ישראלי-ערבי יבטל תלות זו במידה רבה.

מכאן שאם תפיק המדינה מן השוואת בחודוסיין את המסקנה החשובת שיש להתנגד עוד יותר למאמצי-השום — כמי שעושים כעת כמעט כל מנהיגיה ופרי-שניה — יביא הדבר בכייה לדוי-רות.

במדינה

(המשך מעמוד 19)

קים, ונשאר רק לקנות כמה מישחקים כדי לזכות בסכומי-עצק.

כל עוד פעלה השיטה באי-מספיע, תחת השגחתם הרדומה של חוקרי מודיעין אורחי ואי-האיכפתיות של ההתאחדות לכדורגל, היו היחסים בתבורה טובים. אולם בשנה האחרונה נעכרו היחסים, בעיקר בין שאול סינאוני לבין יהודה טוב, שהיו המוחות של החבורה.

פעמים רבות מדי השקיעה החבורה כס-ים בהימורים על הפרס הגדול בטוטו, ו-התברר כי אנשים רבים ניחשו נכון, כאשר החבורה היתה מפסידה מדי-פעם כמאה אלף לירות שהשקיעה בהימור ובקנייה, הועלו חשדות כי משהו מדליף איזה מישחקים מכורים, וכך מהמרים גם אחרים על סמך המידע הפנימי.

גורם נוסף לסיכסוכים היה ההשקעות הר-משותפות במיסעדות-הדגים דקר במרכז הכרם, שסבלה הפסדים כבדים. כל אלה הביאו למליחות וניחוק יחסים בין שאול סינאוני ליהודה טוב.

התחדדות היחסים הגיעה לשיא לקראת

ראשי-חבורה סינאוני פיצוץ במישחק

ראשי-חבורה טוב פיצוץ במועדון

המישחק בין שימשון לבני-יהודה. ראשי הקבוצה נחלקו לשני מחנות. האחד רצה לעזור לבני-יהודה להישאר בליגה, למכור להם את המישחק. החלק השני, בעיקר ותיקי הקבוצה, רצה לנקום בבני-יהודה, אשר סירבו לאפשר לפני שנתיים ניצחון לשימשון וגרמו להורדתה מן הליגה.

חילוקי-הדעות לקראת מישחק זה הביאו לשורה של מעשי-אלמות שהסתהו, בינ-תיים, בפיצוץ המועדון של יהודה טוב.

משך כל העת ששימשון עסקה במרץ רב בקניית מישחקים, לא הצליח משרד מודי-עין אורחי לגלות דבר. רק כאשר מעורב בעניין מישחק של בני-יהודה עולה הר-מישחק על עקבותיו, כיוון שזו הקבוצה הר-יחידה שבין ראשיה יש לו מקורות טובים.

כל עוד אין פיצוצים, הכל שבעיר-רצון. הנהלת ההתאחדות לכדורגל נהנית מהכנס-רת הכרם עוסקת במיסחר-מישחקים במקום בסמים, והספורטאים נהנים מתוספת הכני-סה, בעיסוק בקניות ומכירות. רק הצופים הקונים כרטיסים ומהמרים בטוטו — מפסדי-דים, אבל זה באמת רק פרט קטן.

מאה זאב יפח

ב שיטפונות הגדולים שפקדו את הארץ לפני כחודשיים, חדרו מיר-גשמים למיתקן באחד ממחנות צה"ל. המים הציפו את המיתקן.

לולא כושר האיתור והתושייה של קבוי צת מפקדים וחיללים, שפינו את הצידוד בעוד מועד, היו המים גורמים להם נזקים בעשרות מיליוני לירות.

לפני כחודש דיווחנו על כך (ועל שני המיקרים הנוספים המפורטים להלן) לאנ-שים המתאימים במערכת-הביטחון. לפני שבועיים פנינו אליהם שנית, וקיבלנו תשובה: "הנושא בבדיקה".

אך בבדיקה שיגרתי לא יתגלה כל ליקוי, שכן לא אירעו כל טטיות מתוכניות-הבנייה המקוריות במהלך ביצוע העבודה.

זהו עקב-האנילס של השיטה כולה. ל-מערכת-הביטחון יחידות-ביקורת העוקבות אחר ביצוע עבודות הקבלנים שזכו במי-כר-רוים, יחידות-הביקורת מוודאות אם אין חריגות, אם העבודות מתנהלות במדויק ע-ל-פי התוכניות המפורטות.

איש אינו בורק מה מפתתך מאחרי התוכניות עצמן. זה נשי מע אולי מוזר — אבל זוהי עובי דה. כך נפתח פתח נרחב למעשיי שחיתות.

הכפלת רווחים

ביחס ישר

ב מקרה הנדון, אם תבדקנה ביטור דיות התוכניות שלפיהן נבנתה מערכת-הניקוז למיתקן ניתן יהיה לקבוע בווד-אות מה הקשר, הישיר או העקיף, בין המתכנן לבין מיספר פירמות שעימן הוא קשור, ואשר מהן הוא מקבל דמי-עמלה עבור כל המלצה לרכישת מוצריהן.

במהלך חקירה כזו ניתן יהיה לברר מדוע התעקש המתכנן לרכוש יחידות שאיבה סטנדרטיות דווקא מפירמה מסו-יית, כאשר ניתן היה לרכוש יחידות שאיבה שוות-טיב גם מפירמות אחרות.

זוהי דוגמה של מתכנן שביקש לשלשל לכיסו דמי-עמלה נוסף לרווחיו החוקיים עבור תכנון הפרוייקט, ועלול היה לגרום נזק של עשרות מיליונים למדינה. הוא היה חומק מפל עונש, משום שחקירה שיגרתיית לא היתה מגיעה כלל עד אליו.

בימים אלה מוחקנת באותו בסיס צבאי עצמו מערכת-ביוב מרכזית, צנרת הביוב מוטמנת באדמה, בעומק של שישה מט-רים (!), ואילו תאי-השאיבה נחפרו בעומק של המישה מטרים (!).

הקבלן המבצע את העבודה בפועל נמנע מלהגיב, "אני עובד לפי התוכניות", אמר. "יותר אני לא יודע שום דבר". כמותו נהג גם המפקח מטעם משרד-הביטחון: "יש לי תפקיד מוגדר, לפקח על הקבלן, איבני מהנדס. לא מעניין אותי מה היה השיקול של המהנדס לטמון את הצנרת כל-כך עמוק באדמה".

המתכנן הוא בוס עצמאי, הפועל ללא כל ביקורת מבחוץ. שכרו הוא אחוז מסויים (בין שלושה לעשרה אחוזים) ממחזור הר-עבודה.

לא פעם מעוניין המתכנן לנפח ככל האפשר, הן בחומרים והן בעבודה, את הפרוייקט שנמסר לתיכנונו. ככה שיוצא יותר כסף להקמת הפרוייקט, כך יגדלו רווחיו.

במיקרה הנ"ל אין המדובר בהנחת צנרת להובלת דלק או מים. שיט-לטיחה עמוק באדמה כדי להשיג מקדם-פסחחות כבדה מדובר בצנרת ביוב פשוטה בלבד. מתכנן העבודה החליט "לקבור" את הצינורות כה עמוק, מטעם אחד בלבד: ההוצאה הכס-פית לביצוע העבודה שולשה וממילא גדלו, ביחס ישר, גם רווחיו.

ישוב — באותו בסיס. לפני שלושה חודשים השלים שם אנגי-הבינוי של מישר-רדיה-ביטחון הקמת מיבנה גדול לחיללים, רק לאחר השלמת המיבנה נתברר, למרבה התדהמה, כי שכתו לתקין בו צנרת חשמל, ויש צורך לשבור את הקירות כדי להעביר בהם חוטים. נעשו מאמצים רבים להסתיר את המחדל, ושוריינו כסף מתקציב אחר, כדי להשיג את העבודה. כאן אין מדובר, אומנם, במעשה-שחיתות, אך דוגמה זו ממחישה את חוסר-היעילות הטוטאלי באחד האגפים החשובים ביותר

מרום: לא ביצעו

של משרד הביטחון — אגף הבינוי. לאנגי-הבינוי מפקחים רבים, כל אחד מומחה בשיטתו. תפקידו של כל אחד מהם לוודא כי בשטח המסויים שעליו הוא מופקד יתנהל הכל כשורה. אך למרבית הפלא, אין פיקוח כולל על כל המפקחים, אין תיאום בן המפקחים השונים. חוסר-תיאום זה הוא הגורם לכל המחללים וה-תקלות בעבודה המעשית.

מישרד-הביטחון בונה מיבנים סטנדרטיים לפי מאהיחוישיים תוכניות-בנייה שונות. לא עזה סטנדרטיים לפי מאהיחוישיים תוכניות-בנייה שונות. לא עזה בדת ראשוני כי דווקא במיבנים סטנדרטיים ניתן להשתמש בשי-טות של בנייה מתועשת, לפי מפרטים אחידים, ולחסוך בכך הון-עצק.

שדושת הליקויים שתוארו לעיל נימנו בכספים אחד ויחיד. בפועל, מיספר הליקויים שזא נתגלו, כאר-תו כספים, גדול בוודאי פי כמה וכמה. אם יוכפל מיספר זה במי-ספר כספים צה"ל, הפזורים ברחבי הארץ, יובן מה גדולים הביזבוני, חוסר-היעילות, הרשלנות ומעשיי-השחיתות המתרחשים במערכת-הביטחון העליון למדינה מודי-יוני לירות רבים ויקרים מדי שנה בשנה.

הפקרות במסירת

עבודות

ישראל איילון, בעל-בית החרושת אייל, ממעט לאחרונה לעבוד עם מישר-רדיה-ביטחון, למרות שעדי-כה יצר מיתקנים חשובים עבור מחלקת-ציוד של חיל-האוויר. הוא אומר: "הפקידים שנתקלתי בהם במישרד-הביטחון היו הגנונים וניסו לעזור כמיטב יכולתם, אלא שכל אחד מהם טיפל במאות תיקים. זה היה דבר בלתי-נסבל. או שאין שם די כוח-אדם, או שהמערכת בנוייה בצורה לא-נכונה. עובדה היא שהלחץ על הפקידים אדיר, והם פשוט מאבדים את עשתונותיהם. כי תוצאה מכך זמן לא זמן, מילה אינה מילה, אי-אפשר לסכם דברים. אם הייתי ממשיך לעבוד איתם, המיפועל שלי היה מתמוטט."

המהנדס דן נחמני, בעל מיפעל לעיבוד שבבי, התנסה בניסיון דומה. אותו סקיד שהזמין אצלו תיכנון למיתקן מסויים, הזמין אותו מיתקן עצמו אצל חברה שנייה ש-ייבאה אותו, תמורת מטבע זר, מחו-ל.

אנשים רבים העובדים עם מערכת-הבי-טחון טוענים, כי מישרד-הביטחון הפך גולם שקם על יוצרו. איש אינו מסוגל עוד להתמצא בסבך מנגנונו המסורבל וה-מסועף, אותם אנשים הרוצים לזכות בעבור דות ביושר, בלא "לשמן" במקומות הר-המתאימים, חייבים לנהל מערכת-ההש-בלתי-פוסקת בבירוקרטיה. לעובדה זו יש השלכה חמורה ומכרעת על שתי ודועות-הפעולה המרכזיות של המישרד — תיכנון העבודות, וביצוען.

בארצות-הברית ובאירופה, כאשר מעוני-יין גורם ציבורי למסור עבודת-תיכנון של פרוייקט מסויים, הוא מזמין אליו את כל חברות התיכנון המתמחות באותו תחום, מציג בפניהן את הבעייה, מברר כיצד רואים מישרד-התיכנון את ההתארגנות ל-פיתרון הבעייה מבחינה הנדסית, כושר הת-